

สมศ. เผยสถานศึกษาขอรับการประเมินปี 67 เกินเป้า 20% พร้อมเปิดโอกาสสถานศึกษารวมสะท้อน ฟีดแบ็กได้ในทุกขั้นตอน

นำเสนอเมื่อ : 24 ก.ค. 2567

เปิดความร่วมมือ สมศ. จับมือหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันกำหนดเกณฑ์ประเมิน
พาการศึกษาไทยพัฒนาไปด้วยกัน พร้อมเจาะปัจจัย ดึงสถานศึกษาท้องถิ่นสมัครใจขอรับการประเมินกว่า 80%

กรุงเทพฯ 24 กรกฎาคม 2567 – สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ.
เผยประเมินคุณภาพภายนอกปี 2567 ผลตอบรับดีเกินคาด
ต้นสังกัดให้ความร่วมมือส่งสถานศึกษาขอรับการประเมินถึง 5,134 แห่ง สูงกว่าเป้าที่ตั้งไว้กว่า 20%
โดยมีปัจจัยที่สำคัญจากรูปแบบการประเมินรูปแบบใหม่ที่เน้นประเมินเพื่อพัฒนา
มุ่งลดภาระสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังเผยถึงความร่วมมือระหว่าง สมศ.
และหน่วยงานต้นสังกัดต่างๆ
ที่ได้ร่วมกันพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกและพัฒนากระบวนการประเมินซึ่งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง
กับการประกันคุณภาพภายในที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอยู่แล้ว
พร้อมช่วยให้คุณภาพการศึกษาถูกยกระดับ สอดคล้องกับนโยบายจับมือไว้แล้วไปด้วยกันของพลตำรวจเอกเพิ่มพูน
ชิตชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ดร.นันทา หงวนตัด รักษาการผู้อำนวยการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(สมศ.) กล่าวว่า ขณะนี้การประเมินคุณภาพภายนอกของปีงบประมาณ 2567 ได้เริ่มขึ้นแล้วอย่างเป็นทางการ
โดยปีนี้มีผลมากกว่าทุกปีที่ผ่านมา เนื่องจากต่อรอให้การประกาศเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกครบ 1 ปี
ตามขอบข่ายของ สมศ. โดยผู้ประเมินภายนอก ได้มีการวิเคราะห์ SAR เสร็จสิ้นเมื่อช่วงเดือนมิถุนายน 2567
ที่ผ่านมา และได้เริ่มลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาตั้งแต่เดือนกรกฎาคมนี้เป็นต้นไป ซึ่งหลังจากที่ สมศ.
ได้ปรับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก โดยยึด 3 ประเด็นหลัก คือ
ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ (Quality Improvement)
เน้นลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา
และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการประเมินตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ
ปรากฏว่าได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี
มีสถานศึกษาแจ้งความประสงค์ขอขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกเข้ามาถึง 5,134 แห่ง
สูงกว่าเป้าหมายเดิมที่ตั้งไว้ที่ประมาณ 4,220 แห่ง
โดยมีการประกาศรายชื่อสถานศึกษาที่ขอรับการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมและรายชื่อผู้ประเมินภายนอกอย่างเป็นทางการ
เมื่อช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2567 ที่ผ่านมา ผ่านทางเว็บไซต์ของ สมศ.
<https://www.onesqa.or.th/th/contentdownload/905/>

ดร.นันทา กล่าวเพิ่มเติมว่า
เพื่อให้การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามนโยบายของพลตำรวจเอกเพิ่มพูน
ชิตชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และ สมศ. เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2567 ที่ผ่านมานี้ สมศ.
ได้มีการประชุมเตรียมความพร้อมอีกครั้งก่อนลงพื้นที่จริงโดยเป็นการประชุมชี้แจงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(Facebook Live) ให้กับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอกเพื่อให้รับทราบร่วมกันเกี่ยวกับ การลงพื้นที่
วาสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างไร ผู้ประเมินต้องปฏิบัติอย่างไร
เพื่อให้สถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอกมีความเข้าใจที่ตรงกันและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

และที่สำคัญเพื่อให้สถานศึกษาได้ทราบข้อมูลและมีความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้ประเมิน หากพบเห็นผู้ประเมินภายนอกปฏิบัติตนหรือเรียกรองอะไรรองนอกเหนือจากที่ สมศ. แจงไป สถานศึกษาสามารถแจ้งเข้ามาที่ สมศ. ได้ทันที นอกจากนี้ สมศ. จะมีการสุ่มเข้าไปสังเกตการณ์การประเมินภายนอกโดยไม่แจ้งล่วงหน้าให้ทราบด้วย และในกรณีที่สถานศึกษาเห็นว่า ผู้ประเมินภายนอกเคยมีประเด็นกับสถานศึกษาหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest) กับสถานศึกษา ก็สามารถแจ้งมายัง สมศ. เพื่อขอเปลี่ยนแปลงผู้ประเมินภายนอกได้และ สมศ. จะปรับเปลี่ยนผู้ประเมินให้ตามหลักเกณฑ์ที่ สมศ. กำหนดไว้

“การประเมินคุณภาพภายนอกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นี้ เดิม สมศ. กำหนดเป้าหมายอยู่ที่ประมาณ 4,220 แห่ง สำหรับโรงเรียนที่ครบรอบการประเมิน 5 ปี และโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขยายโอกาสที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน แต่ปรากฏว่ามีสถานศึกษาที่แจ้งความประสงค์มาหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกเข้ามา ถึง 5,134 แห่ง หรือเพิ่มขึ้นราว 20% ครอบคลุมทั้งการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็ก) การศึกษาขั้นพื้นฐาน และดูงานการอาชีวศึกษา โดยมีกำหนดการประเมินแล้วเสร็จภายในกลางเดือนกันยายน 2567 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปปรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข หรือวางแผนการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในภาพรวม” ดร.นนทาทิ กลาว

ด้าน ดร.มธุรส ประภาจันทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กล่าวว่า การประเมินครั้งนี้ถือเป็นมิติใหม่ของการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดต่างๆ และ สมศ. โดย สพฐ. ได้มีส่วนร่วมทำเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกและพัฒนารูปแบบการประเมิน โดยได้ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดตั้งแต่ระดับนโยบาย ซึ่งในฐานะหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการทำเกณฑ์หรือการประกาศมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน เห็นได้ชัดว่ากรอบแนวทางประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. นั้นเชื่อมโยงและสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องทำอยู่แล้วจริงๆ ซึ่ง สพฐ. ได้พยายามชี้แจง สร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาให้ปรับเปลี่ยนมุมมอง เลิกมองว่าการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นภาระ เพราะสถานศึกษาไม่ต้องทำอะไรเพิ่มจากงานที่ต้องทำอยู่แล้ว เพียงแต่มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยดูงานที่ทำเป็นอย่างไร เปรียบเหมือนมีกระจกอีกบานมาช่วยสะท้อนให้สถานศึกษาเห็นภาพการทำงานของตนเอง

“หลังจากที่ สมศ.

ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช่ประเมินเพื่อจับผิดหรือตัดสิน สถานศึกษาต่างๆ ก็ค่อยๆ ปรับมายึดเช็ทที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ส่งผลให้ทัศนคติของสถานศึกษาในปัจจุบันเปลี่ยนไปมาก เริ่มเข้าใจและมองเห็นประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกมากขึ้น ซึ่งเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าหากทุกฝ่ายร่วมมือรวมใจกัน โดย สมศ. เป็นกระจุกคอยสะท้อนว่าอะไรที่ยังขาด สถานศึกษาคอยเป็นผู้เติม และเขตพื้นที่การศึกษา หรือ สพฐ. เป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนจะช่วยยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป” ดร.มธุรส กลาว

ด้านนางสาวชลิดา ยุตวาวรรณ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและศูนย์เด็กเล็กกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ อปท. มีโรงเรียนในสังกัดกว่า 1,700 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีกกว่า 18,000 แห่ง รวมสถานศึกษาในสังกัด อปท. กว่า 19,000 แห่ง สำหรับการประเมินในรอบปัจจุบัน อปท. ได้มีการแจ้งไปยังสถานศึกษาที่ครบกำหนดเข้ารับการประเมิน และพบว่า มีสถานศึกษาที่สมัครใจและพร้อมเข้ารับการประเมินกว่า 80% จากจำนวนที่แจ้งไปซึ่งนับเป็นเรื่องน่ายินดีที่สถานศึกษาจำนวนมาก มองเห็นประโยชน์และความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งคาดว่าจะมาจาก 2 สาเหตุหลักๆ โดยสาเหตุแรกมาจากการที่ สมศ. ได้ใช้วิธีการประเมินรูปแบบใหม่ที่มุ่งลดภาระสถานศึกษา ไม่ต้องมีพิธีต้อนรับ เน้นประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช่ประเมินเพื่อจับผิดหรือตัดสิน อปท. จึงได้มีการสื่อสารให้สถานศึกษารับทราบ และให้เตรียมความพร้อมเข้ารับการประเมิน

อีกทั้งสถานศึกษาที่เคยเข้ารับการประเมินรูปแบบใหม่แล้วยังช่วยกันบอกปากต่อปากด้วยว่า สมศ. เปลี่ยนไปแล้ว สมศ. ไม่น่ากลัวอย่างที่คิด ทำให้สถานศึกษาผ่อนคลายความวิตกกังวล

ส่วนอีกหนึ่งสาเหตุ คือ ที่ผ่านมา

สถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมักถูกมองว่ามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาต่ำกว่าสถานศึกษาในสังกัดอื่น ทำให้ผู้ประกอบการไม่ค่อยมั่นใจที่จะส่งลูกหลานมาเรียน จำนวนนักเรียนเข้าใหม่จึงลดลงอย่างต่อเนื่อง ทางสถานศึกษาจึงเล็งเห็นความจำเป็นและต้องการเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก เนื่องจากเชื่อว่าหากได้รับการประเมินและรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่มีมาตรฐาน เป็นกลางและเชื่อถือได้อย่าง สมศ. จะทำให้ผู้ประกอบการเกิดความมั่นใจและไว้วางใจที่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาเล่าเรียนเพิ่มมากขึ้น

“อยากฝากถึงคุณครูและสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้มีกำลังใจที่จะทำงานต่อไปเพื่อลูกหลานของเราในอนาคต ทางเครือข่ายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สมศ. หรือภาคีในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ต่างเป็นพี่เลี้ยงและเป็นกำลังใจให้กับสถานศึกษาอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นท่านไม่ต้องวิตกกังวล ท่านสามารถสื่อสาร ขอคำแนะนำ หรือขอความช่วยเหลือเข้ามาที่ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคที่เป็นพี่เลี้ยงของท่านได้ โดยเฉพาะกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่เป็นพี่เลี้ยงและดูแลท่านมาโดยตลอด เพราะเราจะอยู่เคียงข้างท้องถิ่นและไม่ทิ้งกันแน่นอน” นางสาวชลิตา กลาวทิ้งท้าย